Pod vlajícími prapory

Napsal Detlev Liliencron.

V tom, jakoby nám na posměch bezprostředně na to, co u nás zavládla nejhlubší temnota, kdy z přehnané opatrnosti ani sirku k cigareté jsme se neodvážili zapálit, uspořádal nám nepřítel ohňostroj. Na všech stranách vylétly, jakoby na připamatování nějaké úmluvy, rakety nejživějších barev. Svítily pět minut ve vzduchu, praskly, a sotva shasly, zablesklo se jako na dané znamení ze všech pevnůstek v celém okruhu. Po celičké dvě hodiny bez ustání hučkala děla. A my jsme byli ztracha pod tímto deštěm granátů, jako žáci, jimž učitel rozhorlené káže.

U nás věčná noc, na druhé straně věčné, bláznící peklo a věheň blesku. U nás klid, tam hrozný neklid.

Střely, často dlouhé a tlusté jako dorostlý pudl (jak je pojmenoval mušketýr, vedle mne ležící), zanechávající za sebou ohnivý ohon, působily nám málo nebo vůbec žádnou škodu; málokdy vybuchly v rozměklé půdě.

Náhle, bez přechodu v klidnější, volnější střelbu, kanonáda ustala. A na té i oné straně hrobově ticho a tma.

A dobrých několik minut leželi jsme se zatajeným dechem; ulevilo se nám, když se odmlčela strašlivá vláda, která ohlušovala náš sluch; napjatě jsme očekávali. Co přijde teď?

A neuplynulo ani čtvrt hodiny, když ve všech skulinách kasemat se objevila světélka; jako tisíc očí nějaké obludy. Hned se zdálo, že se ty oči zavírají, hned se opět otvíraly, podle toho, jak záře v místnostech přecházejícími a spěchajícími voji na vteřiny pro nás byla zacloňována. Kdybychom byli mohli přihlédnouti blíže a přesněji, byli bychom ve všech místnostech pevnůstky spatřili hemžící se vojáky: jedny zavěšující si na záda tornistry, jiné opásávající se šavlí, jiné opět plnící své kartuše, a vše to, co znamená ono kvapné pobíhání mužstva, které má nastoupit na kasárenském dvoru k odchodu.

A opět pracoval telegraf; přišel rozkaz: Dovoleno zapálit ohně.

V časných ranních hodinách dověděli jsme se přesně od samého nepřítele, kde chce nasadit roby. A byl to právě oddíl, k němuž jsem patřil, který musil vydržeti první náraz.

Rychle jsme obsadili svá stanoviště, již dříve pro tento případ při cvičení zaujatá, abychom zde uvítali odpůrce. Rozvinul se s největší rychlostí.

Prvním zuřivým náporem podařilo se nepříteli ztéci některá naše daleko vpřed posunutá a dosti silná stanoviště; během dopoledne byla však opět zpět získána bodákovým útokem. Sem a tam posunovala se bitevní linie po celý den, co boj trval, bez jakéhokoli značnějšího územního zisku. Jen toho jsme dosáhli, že se nepříteli přes stále opakované útoky nepodařilo proraziti naši linii.

Nás všechny, od velitelů až k trubačům, ovládala jen jediná myšlenka: nepřipustit za žádných okolností, aby naše řady byly prolomeny útočícím nepřítelem. I z nejvzdálenějších míst kruhu bylo vše postrádatelné nám posláno na pomoc.

Sedm hodin. Můj prapor ležel za vesnicí, aby si mohl trochu oddechnout. Adjutant přinesl mi rozkaz, abychom couvli do dvorce obehnaného zdí, ležícího asi dvě stě kroků za námi. Tam měli jsme se zahnízditi a hájiti to místo po celou noc až do posledního muže.

Za námi, na výšinách, usadili se naši. Tímto pohybem dostali jsme se docela osamoceni do popředí.

Střelba ustala na celé čáře, a všude, u přítele i nepřítele, vřely nerušeně polní kotle jako v míru.

Bylo dosaženo, čeho se mělo dosáhnouti. Náš svěrák kol vzdušujícího se dřeva nepovolil.

Stále přicházely nové posily a náhradní sbory, a tak jsme mohli pokládati i příští den pro sebe za zabezpečený.

* * *

Na vesnickém kostelíku bilo právě sedm hodin, když nás došel rozkaz. Z našich kabátů jen se kouřilo, ukázalo-li se mezi dešťovými mraky palčivé, žhoucí srpnové slunce, což se stalo častěji během dne. Nyní vysvitlo z hlomozivých mass, zrcadlíc se v deštových kalužích a tratolištích krve. Pak zašlo opět za mraky, jež teď jednou se objevilo a zapadlo. Ještě asi čtvrt hodiny široký, modrý a zlatý pás zroubil horizont. V tomto osvětlení jsme vyrazili. Jelikož to nebyl ústup (vždyť jsme nebyli obtěžováni nepřátelskou palbou), dělo se vše v největším pořádku. Když jsme došli k dvorci, velitel praporu se obrátil a zastavil. Seděl klidně na koni, s hlavou ku předu nachýlenou, drže v ruce před sebou šavli, kterou opět tasil. Na pravo a na levo kol něho, v největším spěchu a pořádku, jak bylo přikázáno, proudil prapor jako rychlý příboj kol skály. Vojáci musili jíti tak blízko kol něho, že se často dotýkali slabin koně a postrkovali hosem a tam.

Na východní straně byla jediná široká vrata usedlosti. Sešla do sebe jedna setnina po druhé, jako ohrada pohlcuje ovce. Bezprostředně vedle tohoto vchodu zmotalo se v nepronikutelné klubko dělo se šesti koňmi a několika jeho obsluhujícími vojáky. Všichni, lidé i koně, byli již, jak se zdálo, na onom světě; jen jediný hnědoušek snažil se ještě stále postaviti se na nohy; pozdvihoval stále a stále hlavu a hřívu. Je to snad s nebe sražený, rozbitý a na kusy roztříštěný sluneční vůz, napadlo mi, když jsem viděl tu spoustu. Jediný, dobře zasáhnuvší granát způsobil tu pohromu.

"Je všechno uvnitř archy?" volal náš podplukovník, když za všemi poslední dovnitř jel. "Dle rozkazu, pane podplukovníku," zvolali jsme my, čtyři velitelé setnin, téměř jednohlasně. "Vrata zavrít, zatarasit a peřiny a slamníky za ně!" Pak krátký návod provázený pokynem prstu a šavle: tam první, tam druhá, třetí, čtvrtá setnina. A téměř stejně rychle stáli jsme jsme již na vykázaných místech. Bylo snadné vyvoliti tato místa. Dokola kolem celé ohradní zdi. Avšak zeď se týčila do značné výše. Proto bylo především nutno se o to postarati, abychom viděli přes okraj její a mohli na ni položiti pušky. Proto podložky sem! A ve chvíli bylo přivlečeno vše, co jen jsme mohli unést. Nábytek, kádě, sudy, klavír, hnůj, v okamžiku poražené stromy, s rychlostí blesku stržený čínský pavilonek. Přes to pak fošny a prkna, jichž jsme náhodou našli dostatek. Nyní vzhůru na fošny a prkna! Jde to; pušky leží dobře, vidíme před sebe do kraje!

Usedlost se skládala z panského domu a veliké vedlejší budovy, kde — jak se zdálo — byly stáje a zásobárny. Kolem nich prostíral se veliký park s mladým stromovím, obehnaný se všech stran zdí, kterou jsme právě obsadili. Zámeček byl vystavěn v nerozeznatelném slohu. Nahoře byl barokní (závity a škeble), dole vybíhal v sloupoví, zabírající celé průčelí. Sloupy spojovala zasklená stěna urážející v nejvyšší míře zrak. V této chvíli neleskla se tam však ani jediná celá tabule, ani jediná tabulka. A břink, břink — stále ještě řinčely.

Zatím co umísťuji a rozestavuji svoji četnu, postaví se náhle přede mne pán v občanském obleku. Pravicí svírá si srdce, levicí vjel si do černých vlasů: zrovna jako na známém obraze, představujícím, jak na čele krvácející Cambronne zapřisahá na kolenou Napoleona. Proud jeho řeči podobal se řítícímu se vodopádu; vykulené oči vylézaly mu téměř z důlků. Nerozumím ani slovu; žádám ho, aby mluvil pomaleji a zřetelněji. Teď ponenáhlu chápu. Vypravuje mi po francouzsku, že on, majitel, hrabě Méricourt, jest blízek šílenství; načež já, mezi zuby, po německu: baškoro! Jeho paní stojí prý bezprostředně před svou těžkou hodinou. Přenesení její je prý znemožněno jejím stavem. Byl se svou paní dnes bitvou překvapen. Služebnictvo se prý rozuteklo a zůstala tu jen jediná stará teta.

Tisíc láter, ano, tady bylo přece třeba něco podniknout! V průvodu mladého štábního lékaře, který prozatím neměl ještě nic na práci a prozatím nedělal nic jiného, že si setřásal švestky se stromu, odnesli jsme hraběnku do sklepa. Nad ním zabezpečili jsme strop proti střelbě z děl. Podplukovník, jemuž jsem v největším spěchu o tom podal zprávu, postavil zdvojenou stráž přede dvéře, takže dáma byla bezpečna před jakýmkoli, kdyby k němu mělo dojít, přirozeně nezaviněným vniknutím našich lidí. Německý voják zůstává vždycky německým.

Slunce zapadlo. Modravé a žlutavé pruhy na okraji oblohy bledly stále více a více. Hvězdy třpytily se stále zřetelněji. Krásná, jasná letní noc nestarala se o pustou válečnou vřavu.

Jen jediný oheň plál za stodolou: tam nebylo lze jej odkrýti. Dva chycení skopci byli opékáni.

"Pane setníku, pan divisní farář prosí, aby byl vpuštěn," hlásí mi hlídka s prkem. Musil jsem si zacelenit zrak, když jsem k vojákovi vzhůru se díval; jako stínový obraz týčil se již k bledému nebi.

Protože vrata byla již pevně zatarasena, není na otevření ani pomyšlení. Po žebříku spuštěném se zdi dopravili jsme dovnitř polního kněze, a malý pán s dvojitými brýlemi, ve vysokých botách, s fialovou a bílou páskou na ruce, stál uprostřed nás.

"Nemohl jsem přece opustit prapor. Kamarádi nahoře na návrších budou míti klidné hodiny; tady to může jíti do tuhého." Neovládl jsem se, chytil jsem chlapíka jako loutku do náruči a objal ho. Všichni důstojníci stiskli mu vděčně ruku.

Všude plápolaly a kouřily ohně v leženích, před námi nepřátelských, za námi přátelských. Báječný, smířlivý, téměř slavnostní pohled.

Přijdou? Pokusí se vyhnati nás odtud.

Všude vládl klid. V něžném náručí noci spali vojáci těsně vedle zdi; většina s tornistrou pod hlavou. Vypadalo to tu jako v začarované zahradě: zde opíral se voják se svěšeným čelem o laťkový plot, tam seděli dva zády o sebe opřeni, zde opět odpočíval voják v klíně svého rodáka, tam jiný k smrti unaven podpíral si rukou hlavu.

Jen četné hlídky přecházely se zbraní v ruce. Oko upřeně pátralo do noci, ucho pozorně sledovalo i nejmenší šramot.

Tiše mumlajíce rozprávěli jsme se setníkem druhé setniny. Již jako praporčíci jsme uzavřeli přátelství. V témže pluku jsme vyrostli. Nejednou utlumil svou klidnou, jistou nohou jiskry, po nichž jsem já, lehkomyslný hoch, kráčel; nejednou mi pomohlo jeho černé srdce, jeho chytrost v bouřích překypujícího mládí, které hrozily mne s sebou strhnouti. Neměl jsem nikoho tak rád jako jeho.

Zapsali jsme si obapolně do zápisníků přesné adresy svých příbuzných pro případ smrti. Bylo to sice dosti zbytečné, protože jeden znal poměry druhého.

A jak k tomu došlo: bavili jsme se zrovna o veselých lajtnanských dobách — chopil jsem se jeho ruku a hluboce dojat nalezl jsem správné slovo vřelých díků. On však měkký, jak jsem ho nikdy neviděl, bránil se mé řeči, klada čelo na mé rameno: jeho střízlivé a příliš vážné pojetí života jsem tak často doplnil svou veselostí.

V tom právě vynořil se vedle nás lékař a hlásil s pýchou, že právě provedl svůj první případ porodu; matce i dítěti vede prý se výborně. Otec se uklidňuje stále a . . . "Co to bylo? Co je to?" volal můj přítel, vzpřimuje se a vykukuje do okolní krajiny. Ozvalo se zařinčení; hluk jako od ran kaučukem na zádech koní; povely.

"Vzhůru! Vzhůru!" volali jsme my, volaly hlídky, vystřelujíce zároveň, aby rychle vše se probudilo, volal podplukovník, a již třeslo kol dokola, jako dikobrazová zbraň, tisíc hlavní pušek.

Dvě baterie přihnaly se k západní straně dvorce až na tři stadia a počaly: "Granáty — přímo do předu." Ale ti zlí ptáci přeletovali většinou vysoko přes naše hlavy; ani jediný červený kohoutek se neposadil na panský dvůr. Chtěli si patrně vystřleti průlom do zdi, ale neměli míti úspěch. Přilili jsme do baterií jasně viditelných. Náhle zapřáhli, rozdělili se na pravo a na levo, a z prostory mezi nimi vyvalily se v temných davech prapory pěchoty. Slyšeli jsme volání důstojníků, slyšeli jsme též: "Avant les épaulettes!"*) Přicházejí, přicházejí! Několik tygrů, dobrovolníků, ve skocích v předu; vidíme, jak mávají nad hlavami svými zbraněmi, jataganyi.**) Za nimi massy vojska v běhu. "Hoši, držte se!" volal Holštýnák mezi svými lidmi. Zuřivá palba uvítá útočníky. Zarazí se a zpátky, zpátky — a zmizí v temnotách. Útok jest odražen. Opadávající moře; hluk tichne; ale nové zvuky se nyní ozývají: klidné, pomalé troubení s onoho místa, kde před chvílí stála baterie. Objeví se tam tři pochodně, jimiž nosiči ve výši mávají. Mezi pochodněmi jde kdosi a kyne neustále bílým praporcem; vedle něho kráčí důstojník. Blíží se k nám jako duchové. Náš velitel praporu vyšle jim vstříc svého adjutanta. Cizímu důstojníku zaváže oči a pak jej vyzdvihnou přes zeď.

Vyjednavač přináší následující: Vydáme-li dvorce jeho kraji, smíme v plné zbroji za zvuku bubnů a trub odtáhnouti. V případě odmítnutí ohlašuje nám úplné zničení.

Ještě dnes slyším podplukovníka: "Nous y restons, mon camarade!" "My tu zůstaneme, kamarádi!" Cizinec jest již opět na hrubém zdi, aby byl spuštěn dolů, když mu plukovník ještě vypravuje příběh s nešťastnou hraběnkou; že je to nemožné, dopraviti tu dámu pryč. Důstojník pokrčí rameny, zakašlaní se, zadívá se na okamžik pátravě k zemi. Pak odvětí: "A la guerre comme a la guerre," a odchází se svými lidmi. Polnice zní, praporec vlaje, světla pochodní poskakuje.

Plukovník volá: "Páni důstojníci!" Hned stojíme v kruhu kol něho, a starý pán, který si již nedělá nároků na život, jemuž král, vlast, rodina jsou vším, který nikdy neměl jiných zájmů a sešedivěl v železné spořivosti, ve věčném suchopáru nikdy se neměnící garnisony — jak to jen nyní k nám mluví! Jeho slova jsou jako ze žuly vytesána; jsou krátká a určitá. Z jeho očí září nádherné slunce naprosto střízlivé plnění povinnosti, povinnosti příští hodiny. Ten, který nás někdy na cvičišti svými malichernostmi dohánět k zoufalství, který vždy v řeči vázl, když musil promluviti někde v malé společnosti — — teď znělo to ostře a řízně.

"Pánové! Slyšeli jste, co nám nabízel vyjednávač, a co nám vyřizoval pro případ zamítnutí.

Moje odpověď byla odpovědí vás všech, a nepotřeboval jsem se vás ani ptáti.

Ve čtvrt hodině budeme obklíčeni. Věrni až do smrti! Ať žije král!"

Pak podal nám všem ruku a děkoval. Mně, veliteli třetí setniny, pravil: "Setnina vyšle četu do zámečku k výpadu, bude-li třeba. Povede sám tuto četu, pane setníku; s ostatními dvěma četami postavím se sám u stodoly, abych je vrhl tam, kde bude největší nebezpečí."

Každý spěchal ke svým lidem. Hodiny v zámecké chodbě odbíjely pronikavým hlasem jednu hodinu s půlnoci.

* * *

Postavil jsem svou četu v sloupové síni — pojem zasklení nyní zmizel — k níž vedlo široké, světlé mramorové schodiště o několika jen schodech. S tohoto místa jsme mohli býti jedním skokem na cestě. Celý dům byl již zpustošen; neřádili jsme v něm, abychom loupili, nýbrž jen proto, abychom odnesli nábytek jako podložky pro prkna a abychom sehnali něco k jídlu a pití. Něžně se to do ruky ovšem nebéře. — —

Teď! Nebylo ni slyšet a přece to věděl každý z nás: přicházejí. A bez nejmenšího hluku obklíčili nás dokola se všech stran v dalekém kruhu, stále jej zužujíce a k nám posunujíce.

Teď! Nebylo nic slyšet a přece ticho. A přece, cítili jsme to v každém nervu: plíží se k nám."

---

*) "Důstojníci ku předu!"

**) Velký, křivý nůž, užívaný hlavně v Turecku.

(Pokračování.)

Severovy Prášky proti bolestem hlavy a neuralgii

(Severa's Wafers for Headache and Neuralgia) přinášejí rychlou úlevu. Cena 25 centů za krabici o 12 prášcích.

Domácí liniment.

Každá domácnost by měla míti po ruce láhev dobrého linimentu, aby se jej mohlo upotřebiti při náhlém úrazu, popálení, odfeninĕ neb vymknutině. K tomu neznáme lepšího nad

SEVERŮV Gothardský olej

(Severa's Gothard Oil). Mírní bolesti, utišuje křeče a jest velmi vhodně připraven k léčení chorob, jako jsou: revmatism, neuralgie, vymknutiny, odfeniny, otoky, naběhlé žlázy, ztuhlé údy a klouby. Ceny: 25 a 50 centů — všude v lékárnách.

Dobrý na vymknutiny. Pan Frant. Veverka, z Bloomfield, Mont., nám napsal dne 16. února 1917: "Měl jsem vymknutou nohu v kolení a po použití Severova Gothardského oleje všechna bolest přestala a cítím se dobře jako dříve."

Žádejte Severovy léky v lékárnách. Trvejte na tom, aby vám byly dány léky Severovy. Nemůžete-li je u vás sehnati, objednejte si je přímo od nás.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

BLISS and SON

Založen roku 1894

JOS. BLISS, zakladatel — FRANK E. BLISS, ředitel

komisionáři živým dobytkem

SOUTH OMAHA.

Dobře se vám s námi, budete-li obchodovati s naší firmou.

Nestačí Vám Bůh s Bohem, jenž s Frank E. Blissem prodávají hovězí dobytek a Bill McAdamem za pomoci Wm. Royce, již prodávají prasata, bude vás dobytek prodán dobře a opatřen dobře, když jej pošlete na: BLISS & SON.

Zlatá žíla — **Píštěl - Zaplatíte až se vyléčíte**

Míním obvinění mohou, který spíší zlatou žílu, píštěl a jiné [illegible] bolesti v krátkém čase a bez [illegible] operace. Žádné [illegible] [illegible] nebudete se [illegible]. Vy [illegible] nemocní [illegible] Proto se [illegible] [illegible] se [illegible] [illegible] [illegible]